

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

13 02 20 18 р.

м. Київ

№ 140

Про затвердження Регламенту роботи
Національного репозитарію академічних текстів

Відповідно до пункту 11 Положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 року № 541,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Регламент роботи Національного репозитарію академічних текстів, що додається.

2. Протягом року з дня набрання чинності цим наказом закладам вищої освіти та науковим установам забезпечити набуття статусу інституційних учасників.

3. Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації та ліцензування (Шевцов А. Г.) забезпечити державну реєстрацію цього наказу в Міністерстві юстиції України в установленому законодавством порядку.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Ковтунця В. В.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і
науки України
13 02 18 року № 140

РЕГЛАМЕНТ **роботи Національного репозитарію академічних текстів**

I. Загальні положення

1.1. Цей Регламент визначає порядок роботи Національного репозитарію академічних текстів (далі – Національний репозитарій) у частині його наповнення академічними текстами та іншими даними, їх зберігання, систематизації, обробки, надання інформації у відкритий доступ, взаємодії з інституціональними учасниками та іншими користувачами, включаючи інформаційну інтеграцію з іншими базами даних, застосування аналітичних інструментів тощо.

Національний репозитарій утворений відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 року № 504-р «Про створення Національного репозитарію академічних текстів», постанови Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 року № 541 «Положення про Національний репозитарій академічних текстів» та наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2016 року № 466 «Про затвердження Плану заходів щодо створення та введення в експлуатацію Національного репозитарію академічних текстів».

Розбудова Національного репозитарію здійснюється відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2017 року № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік», а також документів,

розроблених Розпорядником Національного репозитарію та затверджених Міністерством освіти і науки України.

1.2. У своїй діяльності Національний репозитарій керується Законами України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про видавничу справу», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеогам, комп'ютерних програм, баз даних», «Про доступ до публічної інформації», «Про телекомунікації».

II. Основні терміни

2.1 У цьому Регламенті наведені нижче терміни вживаються у такому визначенні:

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір;

академічний текст – авторський твір, наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;

архівування – включення депозитором академічних текстів та інших передбачених цим Регламентом даних до Національного репозитарію;

база даних – сукупність академічних текстів та інших даних в електронній формі, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних чи інших засобів;

видавець – суб'єкт господарювання, що здійснює видавничу діяльність;

відвідувачі Національного репозитарію (відвідувачі) – фізичні особи, які за допомогою офіційного веб-порталу Національного репозитарію отримують вільний та безоплатний постійний доступ до реєстру академічних текстів і можливість користування певним функціоналом Національного репозитарію без проходження процедури реєстрації (авторизації);

відкриті дані – інформація, що не має обмежень для оприлюднення (тобто не містить відомостей, які відповідно до законодавства підлягають охороні від несанкціонованого доступу) і подана у форматі, який дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання;

Розпорядник Національного репозитарію – визначена МОН юридична особа, яка безпосередньо забезпечує функціонування Національного репозитарію відповідно до Положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541, цього Регламенту та рішень, прийнятих Міністерством освіти і науки України.

III. Призначення та структура Національного репозитарію

3.1. Національний репозитарій – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти.

Повна назва Національного репозитарію українською мовою – Національний репозитарій академічних текстів, скорочена – НРАТ. Повна назва Національного репозитарію англійською мовою – National Repository of Academic Texts, скорочена – NRAT.

Національний репозитарій надає безоплатний і вільний доступ користувачам до інформації, що в ньому міститься, зокрема до реєстрів академічних текстів, а також їх повнотекстових електронних версій, розміщених на умовах відкритого доступу та інших даних, через офіційний веб-портал Національного репозитарію та має доменне ім'я nrat.gov.ua.

Основними мовами Національного репозитарію, які використовуються для його інтерфейсу, є українська та англійська.

Власником Національного репозитарію є держава в особі МОН.

Призначення Національного репозитарію – зробити максимально доступною для суспільства наукову інформацію України і світу, що сприятиме розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

3.2. Розпорядник Національного репозитарію відповідно до призначення НРАТ забезпечує:

накопичення, збереження, систематизацію, відтворення, оприлюднення та поширення в електронному форматі передбачених Положенням та цим Регламентом академічних текстів та інших даних, які опубліковані в Україні або походять з України;

інформаційне забезпечення розвитку освіти, науки та інновацій через безоплатний і вільний доступ до відкритих даних, що містяться у Національному репозитарії;

максимально повне представлення вітчизняних академічних текстів у світовому науково-освітньому просторі;

формування і надання у користування комплексу аналітичних та

кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста;

консультативна рада Національного репозитарію – постійно діючий консультативно-дорадчий орган, створений рішенням Міністерства освіти і науки України (МОН) для консультативного супроводження діяльності Національного репозитарію, який має на меті вироблення пропозицій та рекомендацій, спрямованих на розвиток Національного репозитарію та вирішення окремих організаційних питань його функціонування;

користувачі Національного репозитарію (користувачі) – юридичні та фізичні особи, а саме: заклади вищої освіти, наукові установи, наукові видавництва, бібліотеки, автори та інші заінтересовані особи, що пройшли процедуру реєстрації (авторизації);

об'єкти авторського права – твори, що визначені Законом України «Про авторське право і суміжні права» та охороняються відповідно до законодавства;

оприлюднення академічного тексту (оприлюднення) – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить академічний текст доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо;

опублікування академічного тексту (опублікування) – випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця у будь-який час за власним вибором. Опублікуванням вважається також депонування рукопису твору у Національному репозитарії з відкритим доступом та можливістю одержання в ньому примірника (копії) твору;

персональний електронний кабінет – індивідуальна персоніфікована веб-сторінка, за допомогою якої авторизований користувач здійснює роботу з відкритими даними, представленими у Національному репозитарії;

порушення авторського права – незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, комп'ютерних програм і баз даних та вчинення інших дій, передбачених Законом України «Про авторське та суміжні права»;

правовласник – особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від її імені в межах наданих повноважень;

реєстр академічних текстів – електронна база даних, яка містить інформацію про академічні тексти (у тому числі повний бібліографічний опис та анотацію), які зберігаються у Національному репозитарії, а також про інші академічні тексти, оприлюднені в паперовій або електронній формі (з посиланням на місце зберігання);

розповсюдження об'єктів авторського права – будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці;

Розпорядник Національного репозитарію – визначена МОН юридична особа, яка безпосередньо забезпечує функціонування Національного репозитарію відповідно до Положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541, цього Регламенту та рішень, прийнятих Міністерством освіти і науки України.

III. Призначення та структура Національного репозитарію

3.1. Національний репозитарій – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти.

Повна назва Національного репозитарію українською мовою – Національний репозитарій академічних текстів, скорочена – НРАТ. Повна назва Національного репозитарію англійською мовою – National Repository of Academic Texts, скорочена – NRAT.

Національний репозитарій надає безоплатний і вільний доступ користувачам до інформації, що в ньому міститься, зокрема до реєстрів академічних текстів, а також їх повнотекстових електронних версій, розміщених на умовах відкритого доступу та інших даних, через офіційний веб-портал Національного репозитарію та має доменне ім'я nrat.gov.ua.

Основними мовами Національного репозитарію, які використовуються для його інтерфейсу, є українська та англійська.

Власником Національного репозитарію є держава в особі МОН.

Призначення Національного репозитарію – зробити максимально доступною для суспільства наукову інформацію України і світу, що сприятиме розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

3.2. Розпорядник Національного репозитарію відповідно до призначення НРАТ забезпечує:

накопичення, збереження, систематизацію, відтворення, оприлюднення та поширення в електронному форматі передбачених Положенням та цим Регламентом академічних текстів та інших даних, які опубліковані в Україні або походять з України;

інформаційне забезпечення розвитку освіти, науки та інновацій через безоплатний і вільний доступ до відкритих даних, що містяться у Національному репозитарії;

максимально повне представлення вітчизняних академічних текстів у світовому науково-освітньому просторі;

формування і надання у користування комплексу аналітичних та

прикладних інструментів для роботи з академічними текстами та іншими даними;

надання послуг, пов'язаних із аналітичною та експертною обробкою інформації;

формування каналів доступу до іноземних баз аналогічних ресурсів наукової та освітньої інформації.

3.3. Національний репозитарій академічних текстів розміщений на матеріально-технічній базі Розпорядника і доступний у мережі Інтернет для користувачів з будь-якого місця у будь-який час згідно зі встановленими цим Регламентом правилами. Не допускається будь-яке обмеження категорій користувачів, у тому числі за рівнем освіти, фахом, спеціалізацією та іншими ознаками.

3.4. Національний репозитарій складається з центрального репозитарію, що підтримується Розпорядником, і локальних репозитаріїв, що підтримуються інституціональними учасниками.

Центральний репозитарій (далі – ЦР) – електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти та інші дані, що включає електронний реєстр і цифрову базу даних академічних текстів.

Локальний репозитарій (далі – ЛР) – електронна база даних інституціонального учасника, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти. Стосовно академічних текстів, з яких складається Національний репозитарій, ЛР дотримуються правил і норм, встановлених Розпорядником.

Інституціональні учасники розміщують на власних веб-сайтах посилання на офіційний веб-портал Національного репозитарію.

3.5. Хронологічні обмеження для академічних текстів та інших даних, що зберігаються у Національному репозитарії, не встановлюються: до нього можуть включатись академічні тексти незалежно від дати їх створення та оприлюднення.

Для систематизації академічних текстів та інших даних Національного репозитарію використовуються бібліографічні відомості та описи, передбачені законодавством.

3.6. Академічні тексти, що зберігаються у Національному репозитарії, є об'єктами авторського права та охороняються відповідно до законодавства. За режимами доступу академічні тексти Національного репозитарію поділяються на:

- академічні тексти з вільним (відкритим) доступом;
- академічні тексти з обмеженим доступом.

Обмеження доступу визначається автором академічного тексту або видавництвом (засновником) наукового видання, зі встановленням строку обмеженого доступу та обсягу тексту для оприлюднення, крім випадків, передбаченими законодавством.

Реєстр академічних текстів є відкритим.

3.7. Ресурси Національного репозитарію є допоміжним засобом для перевірки академічних текстів на наявність збігів текстових (буквених і цифрових символів) та графічних фрагментів і проведення експертизи на плагіат, у тому числі - академічний.

3.8. У своїй діяльності Розпорядник Національного репозитарію: може відповідно до законодавства здійснювати інформаційну інтеграцію з іншими базами даних, зокрема ресурсами відкритих даних України та інших держав, базами центральних органів виконавчої влади; підтримує політику відкритої науки і відкритого доступу та створює необхідні умови для стимулювання видавців і правовласників до передачі повнотекстових електронних версій академічних текстів та інших даних і зняття (частково чи повністю) обмежень доступу до них користувачів Національного репозитарію.

IV. Зміст та порядок наповнення Національного репозитарію

4.1. Національний репозитарій включає в електронній формі такі види академічних текстів:

- дисертації на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій;
- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти;
- статті у наукових виданнях, у тому числі всі статті (сукупність статей), на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- монографії, у тому числі ті, на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- наукові видання;
- звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- депоновані наукові роботи;
- підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці.

4.2. До Національного репозитарію передаються лише ті академічні тексти, що містять відкриту науково-технічну інформацію і не включають інформацію, яка відповідно до законодавства є конфіденційною, секретною, таємною та інформацією для службового користування.

4.3. Повнотекстові електронні версії академічних текстів, виданих на умовах відкритого доступу, а також ті, на підготовку яких безпосередньо були використані бюджетні кошти, передаються до ЦР у обов'язковому порядку (за винятком випадків, коли автор не є правовласником, і вимоги правовласника забороняють таку передачу).

В інших випадках рішення про передачу повнотекстових електронних версій академічних текстів приймається інституціональним учасником.

4.4. Не можуть бути обмежені у доступі повнотекстові електронні версії академічних текстів, передані до ЦР, за таким переліком:

- дисертації на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій;
- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти;
- монографії, на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- монографії, опубліковані на умовах відкритого доступу;
- статті у відкритих наукових виданнях;
- звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- відкриті депоновані наукові роботи;
- відкриті наукові видання;

підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці, опубліковані на умовах відкритого доступу.

Статті (сукупність статей), на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь, передаються до ЦР у повному обсязі з можливістю обмеження доступу відповідно до законодавства.

Усі наукові періодичні фахові видання, які зареєстровані в Україні, передаються до ЦР у повному обсязі з можливістю обмеження доступу до повнотекстових електронних версій, якщо вони не входять до переліку, наведеного вище.

4.5. Статті у наукових виданнях, монографії, наукові видання, підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці передаються до Національного репозитарію видавництвами, які мають право обирати режим доступу до повнотекстових електронних версій академічних текстів – відкритий чи обмежений, якщо вони не входять до переліку, наведеного в пункті 4.4.

Видавці, які розповсюджують академічні тексти на платній основі, в обов'язковому порядку передають до Національного репозитарію інформацію про ці тексти, необхідну для формування реєстру академічних текстів.

4.6. Дисертації (монографії, наукові доповіді) на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій, захищених в Україні, передаються до ЦР Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (ДНУ «УкрІНТЕІ») з Фонду науково-дослідних та дослідницько-конструкторських робіт і дисертаційних робіт (НДДКР і ДР), де

вони зберігаються після державної реєстрації відповідно до законодавства.

4.7. Кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти заклади вищої освіти і наукові установи розміщують у своїх ЛР та забезпечують їх внесення до ЦР за встановленою Розпорядником процедурою.

4.8. Звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності, підготовлені в Україні, передаються до ЦР:

ДНУ «УкрІНТЕІ» з Фонду НДДКР і ДР;

головними виконавцями – науковими установами, закладами вищої освіти, організаціями – безпосередньо до ЦР у разі, якщо державна реєстрація не проводилась, а підготовлені звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності відповідають встановленим вимогам – є рецензованими науковими працями, оформленими відповідно до чинних стандартів.

4.9. Депоновані наукові роботи, що зберігаються в установах державної системи науково-технічної інформації та відповідають встановленим вимогам щодо рецензування і оформлення, депозитори розміщують у своїх ЛР та передають до ЦР за встановленою процедурою.

4.10. Інституціональні учасники відповідно до переліку, наведеного вище, подають до ЦР в обов'язковому порядку бібліографічні відомості, описи академічних текстів та інші дані, включаючи анотації та списки літератури, що містяться в академічних текстах, з прив'язкою до основного тексту у форматі та згідно з вимогами і протоколами передачі даних, визначеними Розпорядником репозитарію.

4.11. Публікації, розміщені авторами на Інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями, можуть бути представлені у ЦР, якщо вони відповідають вимогам, встановленим для наукових публікацій.

4.12. Академічні тексти можуть розміщуватись у Національному репозитарії лише депозиторами (інституціональними учасниками), які пройшли процедуру попередньої реєстрації. Розміщення академічних текстів у Національному репозитарії є безкоштовним для всіх депозиторів.

Під час передачі академічних текстів та інших даних до Національного репозитарію, фіксується дата їх внесення та відомості про джерело інформації.

Депозитори, які вносять академічні тексти та інші дані до Національного репозитарію, несуть відповідальність за достовірність, точність та повноту наданої інформації та дотримання авторських прав.

Інституціональні учасники Національного репозитарію самостійно передають усі необхідні відомості про академічні тексти та інші дані й завантажують їх повнотекстові електронні версії у визначеному Розпорядником

форматі з використанням персонального електронного кабінету або автоматично за допомогою спеціально створеного для цього інтерфейсу.

4.13. Наповнення ЦР здійснюється шляхом передачі бібліографічних відомостей, повнотекстових електронних версій академічних текстів та інших даних, які містять основний набір даних за встановленим переліком (обов'язкових та факультативних), що не є вичерпним і може змінюватись (доповнюватись) з метою покращення процесу систематизації академічних текстів та інших даних, розвитку пошукових можливостей системи Національного репозитарію, проведення аналітичної роботи тощо.

Видавці та правовласники мають право тимчасово або на постійній основі обмежити доступ до повнотекстової електронної версії академічних текстів або їх частини відповідно до чинного законодавства щодо авторських прав. У такому випадку повнотекстові електронні версії академічних текстів, передані інституціональними учасниками до ЦР, стають недоступними для ознайомлення з боку користувачів Національного репозитарію й у подальшому (до моменту зняття обмежень) використовуються виключно Розпорядником в аналітичних цілях або у спосіб, спеціально зумовлений угодою між інституціональним учасником і Розпорядником Національного репозитарію.

Якщо відповідно до цього Регламенту, угод з видавцями, авторами або правовласниками не передбачена можливість розміщення у Національному репозитарії повнотекстової електронної версії академічних текстів, до реєстру включається їх назва та опис (бібліографія, анотація, зміст тощо) з посиланням на електронний ресурс, де безпосередньо здійснюється зберігання матеріалу або на місце зберігання паперової версії. За погодженням із видавцем, автором(ами) або правовласником(ами) у відкритому доступі виокремлено може бути представлена частина твору.

Обмежений доступ до повнотекстових версій академічних текстів може встановлюватись на певний термін, який не може перевищувати строк чинності майнових авторських прав.

4.14. Порядок та умови комерційного використання академічних текстів визначаються угодами, укладеними між Розпорядником Національного репозитарію та інституціональними учасниками.

4.15. Зміст академічних текстів, розміщених у Національному репозитарії, може бути змінений лише шляхом доповнення додатковою інформацією (щодо виявлених друкарських помилок, неточностей, заявами та роз'ясненнями методичного характеру, базами даних досліджень тощо) за процедурою, розробленою Розпорядником і затвердженою МОН. Будь-яка зміна академічного тексту чи його описової інформації у реєстрі має супроводжуватись додаванням відповідної відмітки про дату і причину внесення змін.

4.16. У разі необхідності за процедурою, розробленою Розпорядником і затвердженою МОН, академічні тексти можуть бути відкликані з Національного репозитарію, якщо мало місце порушення правил його роботи або вони були отримані з порушенням авторських та суміжних прав.

4.17. Відкликання академічних текстів здійснюється Розпорядником за поданням інституціональних учасників або користувачів. Усі запити на відкликання академічних текстів та інших даних реєструються й розглядаються Розпорядником. Після відкликання академічного тексту його повнотекстова копія залишається у архіві Національного репозитарію, доступ до неї може бути обмежений відповідно до вимог законодавства. Описова інформація у реєстрі академічних текстів, з додаванням відмітки про дату та причину відкликання, залишається доступною для користувачів Національного репозитарію і не може бути вилучена.

4.18. Інституціональні учасники Національного репозитарію проходять спеціальну процедуру реєстрації у Національному репозитарії, яка здійснюється Розпорядником на підставі заяви, подання якої означає погодження з установленими правилами, регламентом роботи Національного репозитарію й підписання договору-приєднання.

4.19. Терміни передачі академічних текстів та інших даних до Національного репозитарію визначаються Розпорядником. Дата надходження академічного тексту до Національного репозитарію фіксується, а відповідна інформація має бути доступна всім користувачам і може бути використана для забезпечення захисту авторських прав.

Розпорядник здійснює моніторинг процесу передачі академічних текстів до ЦР від інституціональних учасників та формує регулярні звіти, які використовуються у його поточній роботі, а також разом із аналітичними матеріалами передаються до МОН.

Відомості про передачу до ЦР академічних текстів, їх використання та інші дані щодо функціонування Національного репозитарію, можуть

використовуватися МОН, іншими зацікавленими інституціями під час оцінювання діяльності закладів вищої освіти, наукових установ, бібліотек, наукових видавництв, організацій, зокрема, під час державної атестації наукових установ, акредитації постійно діючих спеціалізованих вчених рад, ліцензування установ на право провадження освітньої діяльності тощо.

4.20. На офіційному веб-порталі Національного репозитарію академічні тексти та інші дані мають бути представлені, зокрема, у формі реєстру та повнотекстових електронних версій. Також на порталі розміщуються посилання на локальні репозитарії інституціональних учасників Національного репозитарію, ресурси офіційних партнерів, нормативні документи, інструктивні

матеріали, результати моніторингу наповнення Національного репозитарію та використання його матеріалів тощо.

4.21. Відповідальність за наповнення ЛР, які є частиною Національного репозитарію, несуть інституціональні учасники.

Розпорядник забезпечує програмний інтерфейс доступу до ЦР інституціональних учасників та несе відповідальність за функціонування Національного репозитарію.

V. Порядок користування ресурсами та послугами Національного репозитарію

5.1. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на повнотекстові версії академічних текстів та інші дані з комерційною метою не може здійснюватися без дозволу правовласників та власників авторських прав. Такий дозвіл може бути надано як у формі письмового документу, так і в електронній формі.

5.2. Функціональні можливості Національного репозитарію забезпечують користувачам:

- ознайомлення з реєстром академічних текстів та інших даних;
- пошук даних за визначеним набором ознак/критеріїв;
- інформацію про наявність повних електронних версій або фрагментів академічних текстів та інших даних, їх доступність для ознайомлення;
- надання доступу до повнотекстових версій або фрагментів академічних текстів;
- передачу/пересилання інформації;
- моніторинг даних про перегляди та завантаження інформації користувачами;
- індивідуальне інформування відповідно до оформленої користувачами безоплатної підписки на інформацію про оновлення/надходження академічних текстів;
- використання додаткового функціоналу у вигляді спеціально розроблених аналітичних та інших інструментів роботи з академічними текстами та іншими даними;
- перевірку на наявність збігів текстових (буквених і цифрових символів) та графічних фрагментів;
- отримання спеціально замовлених послуг відповідно до законодавства.

5.3. Відвідувачі Національного репозитарію отримують вільний та безкоштовний доступ до загальної інформації про Національний репозитарій, інструктивних матеріалів та інших загальних відомостей (умови роботи, структура і наповнення, статистика щодо ресурсів репозитарію, кількості

відвідувачів і користувачів, дані стосовно звернень до академічних текстів, інформація про інституціональних учасників і офіційних партнерів тощо), реєстру академічних текстів, представлених у Національному репозитарії, можуть здійснювати пошук академічних текстів та інших даних, формувати за індивідуально обраними критеріями список академічних текстів, що зберігаються у Національному репозитарії, уточнювати його, сортувати і зберігати на електронних приладах/носіях, знайомитись із набором запитань і відповідей, сформованих за результатами спілкування з відвідувачами та користувачами репозитарію, контактувати зі службою технічної підтримки Національного репозитарію.

5.4. Користувачі використовують усі види послуг Національного репозитарію відповідно до обраного набору основних та додаткових послуг, включаючи доступ до повнотекстових версій академічних текстів, можливість ознайомлення з ними, збереження їх на електронних приладах/носіях, а також збереження результатів пошуку академічних текстів, проведеного за самостійно обраними критеріями з використанням вбудованих інструментів Національного репозитарію тощо.

Заява про реєстрацію користувача Національного репозитарію формується автоматично під час проходження ним авторизації та створення персонального електронного кабінету.

У разі неможливості підтвердити інформацію, що міститься у заяві про реєстрацію, або її неповноти, невідповідності встановленим правилам, вимогам та політиці Національного репозитарію, Розпорядник інформує заявника про необхідність усунення встановлених невідповідностей та повторного подання заяви про реєстрацію або про неможливість реєстрації.

5.5. Інституціональні учасники, відвідувачі, користувачі, офіційні партнери та інші особи під час роботи з Національним репозитарієм використовують телекомунікаційні мережі загального користування або спеціальні телекомунікаційні мережі.

Відповідальність за організацію доступу до персонального електронного кабінету уповноважених осіб інституціонального учасника та користувача несе інституціональний учасник.

VI. Аналітичні можливості Національного репозитарію

6.1. Розпорядник Національного репозитарію надає послуги з користування інформацією про академічні тексти та інші дані, а також забезпечує контрольований доступ до спеціальних (універсальних та індивідуально налаштованих) інструментів роботи з інформацією відповідно до правил доступу та користування ресурсами і послугами Національного репозитарію.

6.2. Національний репозитарій має забезпечити можливості для:

комплексного аналізу запитів користувачів щодо академічних текстів (за тематикою, авторством, належністю до закладів вищої освіти та наукових установ, впровадженням, міжнародною співпрацею тощо);

комплексного оцінювання використання академічних текстів (у т.ч. використання у дисертаціях на здобуття наукових ступенів та кваліфікаційних випускних роботах здобувачів вищої освіти) – читання, скачування, цитування, рекомендації користувачів, у тому числі за видами, тематикою, категоріями, у розрізі окремих академічних текстів чи їх сукупності у прив'язці до авторів, наукових установ, закладів вищої освіти тощо, результати якого можуть використовуватись МОН, іншими зацікавленими суб'єктами під час оцінювання діяльності закладів вищої освіти, наукових установ, бібліотек, наукових видавництв, організацій;

побудови наукометричної бази даних;

аналізу цитованості академічних текстів;

системного аналізу наукового ландшафту та визначення і моніторингу його трансформації;

перевірки академічних текстів на наявність збігів текстових (буквених і цифрових символів) та графічних фрагментів;

складання рейтингів, що характеризують стан і динаміку розвитку наукової, освітньої, інноваційної діяльності в Україні та відповідної інфраструктури;

відстеження на вимогу авторів або правовласників академічних текстів нових надходжень до Національного репозитарію на наявність збігів текстових (буквених і цифрових символів) та графічних фрагментів.

6.3. Ресурси Національного репозитарію не можуть бути використані Розпорядником для видачі будь-яких посвідчень, що мають статус офіційного документу, про відсутність плагіату в академічних текстах.

VII. Функції Розпорядника

7.1. Розпорядник у своїй діяльності дотримується встановлених правил та інструкцій щодо:

змісту та структури Національного репозитарію;

форматів представлення академічних текстів та інших даних;

верифікації академічних текстів та інших даних;

авторського права й використання відповідних ліцензій;

ідентифікації та обслуговування користувачів;

ідентифікації та взаємодії з інституціональними учасниками, офіційними партнерами тощо.

7.2. Розпорядник зобов'язаний відповідно до своїх повноважень:
надавати вільний та безоплатний постійний доступ до реєстру академічних текстів;

надавати користувачам Національного репозитарію через їх електронний кабінет доступ до академічних текстів з вільним (відкритим) доступом, що містяться у Національному репозитарії;

надавати інформацію про надходження академічних текстів до Національного репозитарію та використання його ресурсів;

забезпечувати відповідно до укладених угод умови для організації перевірки академічних текстів на наявність збігів текстових (буквених і цифрових символів) та графічних фрагментів.

7.3. Для підтримки й розповсюдження в Україні політики відкритого доступу та з метою стимулювання закладів вищої освіти, наукових установ, організацій, наукових видавництв, бібліотек щодо передачі повнотекстових електронних версій академічних текстів до ЦР, Розпорядник бере на себе зобов'язання співпрацювати з такими інституціональними учасниками, інформувати їх про результати моніторингу дотримання академічної доброчесності відносно наданих ними академічних текстів, а також надавати їм всебічну консультаційну і технічну підтримку.

7.4. Розпорядник готує для подання МОН та регулярно оприлюднює на офіційному веб-порталі Національного репозитарію інформаційно-аналітичні матеріали стосовно наповнення Національного репозитарію академічними текстами та іншими даними, співпраці з інституціональними учасниками.

7.5. Розпорядник несе відповідальність за збереження описової, бібліографічної інформації та повнотекстових електронних версій академічних текстів та інших даних, переданих до ЦР, а також за забезпечення доступу до них з боку користувачів згідно з режимом, визначеним інституціональним учасником (відкритий чи з обмеженим доступом).

7.6. Для забезпечення ефективної взаємодії з науковцями, освітянами, видавцями, бібліотекарами, фахівцями в галузі інформаційних та телекомунікаційних технологій, представниками громадськості, а також з метою забезпечення розвитку та модернізації Національного репозитарію, рішенням МОН створюється спеціальний консультативний орган – консультативна рада Національного репозитарію.

VIII. Інформаційна безпека

8.1. Забезпечується можливість доступу до ресурсів Національного репозитарію, зокрема до реєстру академічних текстів та до повнотекстових

версій академічних текстів, спеціальних програмних комплексів (ботів), з метою індексації та аналізу метаданих цих текстів й розповсюдження відповідної інформації (з урахуванням обмежень пункту 8.8) із обов'язковим посиланням на її джерело – офіційний веб-портал Національного репозитарію.

8.2. Забезпечення захисту інформації, що завантажується, обробляється та зберігається у Центральному репозитарії, включаючи персональні дані, здійснюється із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю, яка складається з сукупності організаційних та інженерно-технічних заходів, спрямованих на унеможливлення витоку, перехоплення, втрати, знищення, модифікації та блокування інформації.

Порядок захисту інформації у ЛР визначається інституціональними учасниками.

8.3. Розпорядник здійснює технічне забезпечення функціонування ЦР.

8.4. Апаратна складова системи ЦР має базуватися на модульній архітектурі із запасом надійності основних компонентів: блоків живлення, мережевих інтерфейсів, дискових масивів тощо. Розташування програмних складових ЦР на окремих апаратних одиницях має запобігати несанкціонованому доступу до бази даних.

8.5. Комунікаційне забезпечення ЦР має надавати користувачам Національного репозитарію швидкий доступ до змістовної частини Національного репозитарію. Доступ користувачів до програмної частини ЦР має проводитися за допомогою безпечного протоколу HTTPS разом із встановленням відповідних сертифікатів.

У Національного репозитарію має бути забезпечене періодичне створення повних та часткових резервних копій змісту баз даних.

8.6. Повинен здійснюватись неперервний моніторинг будь-яких дій щодо наповнення Національного репозитарію, отримання даних, а також реєстрація дій користувачів, інституціональних учасників, адміністратора ЦР.

8.7. Програмні засоби захисту інформації (антивірусні, антишпигунські) повинні бути встановлені на робочих місцях адміністраторів ЦР, а також бути інтегрованими в підсистему імпорту зовнішніх документів для контролю та захисту ЦР від наповнення потенційно небезпечним змістом.

8.8. З метою захисту Національного репозитарію від створення несанкціонованих повних копій («дзеркал»), його програмне забезпечення повинно унеможливлювати несанкціоноване зовнішнє копіювання повного змісту Національного репозитарію або його масштабних частин.

8.9. Розпорядник надає доступ програмним продуктам сторонніх організацій до ресурсів Національного репозитарію, які сертифіковані за спеціальною процедурою, погодженою з МОН.

Директор департаменту атестації
кадрів вищої кваліфікації та
ліцензування

А. Г. Шевцов